

XXII. KÜTÜPHANE HAFTASI AÇILIŞ TÖRENİ KONUŞMALARI

I

KÜLTÜR ve TURİZM BAKANİ MÜKERREM TAŞÇIOĞLU'NUN KONUŞMASI

Sayın misafirler, değerli kütüphaneciler basın ve TRT mizin değerli temsilcileri ve genç kütüphaneci arkadaşlarımız. 22. Kütüphane Haftasını açmak üzere toplanmış bulunuyoruz.

Millî Kültürümüzü yaşatan geliştiren, nesilden nesile intikal ettiren, insanlığın kültür değerlerini topluma kazandıran, kitap ve kütüphane sevgisini teşvik eden bu sevgiyi canlı tutan Kütüphane Haftamızı biz her sene böyle birer haftalık bir kampanya ile değil, bütün bir yıl bu uğurda çaba sarfeden arkadaşlarımız bu sektörde eser veren yazarlarımız kültür değerlerimiz sayesinde ayakta tutmaya çalışıyoruz. Ama, hemen söyleyeyim ki batı dünyasına kıyasla ve kendi ölçülerimizdeki bütün ilerlememize rağmen bu sahada da çok yeniyiz.

Bir yerde daha tekrar etmişim. Bir şeyin azlığını söyleyebilmek için binde-bir deriz. Bakınız yapılan araştırmalarda eğer bir abartma yok ise, bir büyük hata yok ise, ders kitaplarının dışında eser okuyanların sayısı acaba yurdumuzda ne kadardır diye bir araştırma yapılmış ve artık nüfusu 51 miyona varmış olan Türkiye'de bu rakam 40 bin civarında olmuştur. Diyelim ki on bin aşağı, on bin yukarı. Hakiki manada o bizim bindebir diye bir küçük miktarı ifade için kullandığımız delil tam yerini bulmuş olur.

Bu acaba sadece bizim eğitim ve kültür politikamızın hatası mıdır? Bunun münakaşası böyle kısa bir münakaşa olmaktan hatta faydalı olmaktan da çok uzaktır, kanaatindeyim. Ne var ki bu herşeyden evvel bir toplumun toplumu teşkil eden aileni neğitimi meselesidir. Ben, meseleyi böylece ele alıyorum. Birkaç senesini dışarda geçirmiş birisi olarak söyleyeyim. Çoğunuz da gittiniz. görmüşsünüzdür. Trende, uçakta, gemide hatta evde yemek yerken sofrada batılının yanı başında devamlı göz ucuyla da olsun bakmakta olduğu bir kitap bir mecmua vardır. Onun artık hayatına giren bir alışkanlıktır, bu. Bizde maalesef bu alışkanlık teessüs etmemiştir. Yani, çocuk annesinde ve babasında bunu görmeye alışmışsa bunun yapılması icap eden bir uğraş olduğunu ailesinden evvela görmemiştir. Ondan sonra kendini 7 yaşından itibaren okul öğretim (eski tabirle tedris) eğitim ders kitaplarının içinde bulur. Halbuki, temel eğitim olan öğretim ve ders kitapları üniversitenin sonuna kadar süren bu uğraş, bu uğraşın yanısıra ona paralel olarak başka ders kitaplarının dışında da eser okuma alışkanlığını çocuklarımıza verebilsek. Samimi olarak itiraftan çekinmiyelim. Bırakın çocukları içimizden kaçımız senede kaç kitap okur? Hatta içimizden kaçımız, burası üniversite muhitidir, burası için söylemiyorum ama, yurt çapında düşünün acaba senede bir eser okur mu? Demin vermiş olduğum rakamlar maalesef okumadığımızı ifade ediyor. İşte bizim bu Hafta münasebetiyle

belki bu Hafta daha canlı bir şekilde daha etkin bir şekilde duyurmaya çalıştığımız esas fikir budur.

Ben, biraz evvel İstanbul'dan geldim, düşünüyordum, kendi kendime; bu mevzuuyu. Düşünüyordum da, okuyan tek canlının insan olduğunu şöyle zihnimden geçirdim. Bu sözü biraz açmaya gayret edersek; Allah'ın insana verdiği en güzel meziyet en büyük kalite, başka canlılardan insanı ayırt eden en güzel hususiyet! hiçbir mahlukat okuyamaz. Demek ki okuyan kimse tarifi değiştirin ne kadar okuyabiliyor ise, hatta biraz daha açık ifade edeyim, demin söylediğim gibi sadece mesleği ile sadece öğretimi ile değil, onun dışında her türlü esere ne kadar yayılabiliyorsa ne kadar o dünyaya girebiliyorsa o kadar sosyalitesi artar; o kadar daha insan olur.

Bizim Kültür Bakanlığı olarak vazifemiz bu, Millî Eğitim Bakanlığı bunun öğretim kısmını yapmaya gayret edecek, Kültür Bakanlığı olarak da biz evvela bu zihniyeti yaymaya çalışacağız. Bakınız geçen sene 72 kütüphanemizden, bunlar bizim Bakanlığımıza bağlı kütüphanelerdir, 20.000.000 milyon okuyucu gelmiş geçmiş. Bu sene de bu 772 kütüphaneye 112 kütüphane daha ekliyeceğiz. 6,5 milyon kitabımız var, ama, bizim Bakanlığımızın yanı sıra başta üniversitelerimiz ve okullarımız olmak üzere 5 bin kütüphane daha var ve onlarda da 10 milyon kitap var. Şöyle böyle demek ki kütüphanelerimizde 16 milyon kitap var. Yeterli mi? Batı ölçülerine göre yeterli değil. Bu rakamlar orda beş misli, on misli, ve bir teşhisim daha var. Ben, yurdu gezerken kütüphanelere uğradığımda görmüşümdür. O, benim demin ifadeye çalıştığım manada ders kitaplarının eser okumak için değil, derslerini hazırlamak için çocukların bir nevi okul kütüphanesi olarak kullandıkları yerler haline gelmiş. O da faydalı haliyle, o da lâzım; ama, girdim baktım çoğu zaman verilen ödevlerin hazırlandığı ansiklopedilerden vesairenden istifade edilen yerler haline geliyor. Bu benim söylediğim manada eser okuma miktarı maalesef bu rakamın onda biri civarındadır. Bütün bu çarpık gelişmenin temelinde yatan demin söylediğim gibi, alfabeden başlayarak okullarımızda telkin edilmesi icap eden, o ders dışı kitap okuma eğitimi mevzuunun aşılınmış olması; ben, böyle görüyorum olayı..

Mesela biz çocuklarımızın daha iyi okullarda okuması için yarış ediyoruz; kapış kapış Anadolu Liselerine girebilmeleri için, yabancı liselere girebilmeleri için, ordan çıktıktan sonra üniversite sınavlarında falan veya filan okula girmesi için. Giriyorlar ve muayyen bir nisbette çıkıyorlar. Belki mesleklerinde hakikaten iyi yetişmiş olarak çıkıyorlar, ama eğer isimde bir hata yapmıyorsam Dekart'a atfedilen bir söz var «Petegi içinde arı, dışarda sadece bir sinektir» Çok iyi bir doktor, çok iyi bir mühendis, çok iyi bir hukukçu olabilirsiniz, ama ders kitaplarının yanında bu kabil eserlerle eğitiminizi tamamlamazsanız, her biriniz mesleğinizde arı olursunuz. Ama mesleğinizin dışında toplum içerisinde sinek olma ihtimali çok daha fazladır.

Bakıyorum sizler teşbihten hoşlandınız sanıyorum. Evet, şimdi biz tabii Bakanlık olarak muayyen uğraşların içerisindeyiz. Arkadaşlarımız hakikaten gayret sarfediyorlar. 9 dizi senelerden beri neşredilmekte : Atatürk Dizisi, 1000 Temel Eser Dizisi, Tercüme, Çağdaş Kültür, Çocuk Kitapları, Gençlik ve Halk Kitapları, Sanat Eserleri, Türk Büyükleri ve zannediyorum Tanıtma Eserleri diye dokuz dizi var. 85 yılında bunları akılda tutulması için değil de ne veriliyor bunu göstermek için sayısal olarak ifade ediyoruz. 107 kitap, 7 dergi, 78 broşür; bu sene %30 artacaktır. Hani bu 207 olsa zor ya ve bu haftada bir hafta ol-

mayıp birkaç hafta olsa, uzasa bütün bunlar vesile, Ben daima bu kabil törenlerin bir ışık tutma bir kıvılcımla bu işi ateşleme manasına alırım. Yani, sene de bir hafta burada toplanıp bu ihtiyacı, bunun noksanlıklarını iyi taraflarını dile getirmekle, memleketimizde kitap ve kütüphane sevgisinin büyümesi olayını beklemek doğru olmaz, ama, bu vesile ile özellikle genç kütüphaneci arkadaşlarıma söylüyorum hangi istikamette neyi ateşlemeniz lazıma nereye bakmanız lazım, onları konuşulduğu bir kısa forum kabul ediyorum; onun için faydasına inanıyorum.

Güzel eserler neşredilmiş bu benim saydıklarımın içerisinde, büyük yankılar yaptı bu sene. Zannediyorum 6 kitap halinde «Kıyas-ı Enbiya», «Kırk Hadis» bizim hat sanatlarımızın bir şahaser dizisi şeklinde, 4 dilde de tercümesi var. Bir yabancı eline aldığı zaman ne yazıyor burada diye okuyabilmeli, Yine, Sayın Bahattin Ögel hocamızın dokuz ciltlik bu sene çok kıymetli «Türk Kültür Tarihine Giriş» adlı eseri, George Orwell'in «1984» adlı eserinin tercümesi adeta kapışıldı. Bunlar arkadaşlarımızın 107'ye varan kitap sayısı içerisinde çok başarılı eserleri olmuştur.

Şimdi bir noktaya temas etmeden geçemeyeceğim. Çünkü bu hususun konuşulacak yeri burasıdır. Belki okumuşsunuzdur. Bir, birbuçuk seneden beri Bakanlığımızın bazı kitapları yasakladığı konusu çok yerde konuşulmak istenmiştir. Ben bundan kaçınmaya çalışmışımdır. Ama Kütüphane Haftasında bu konuyu konuşmam lazım. Aslında yasakladığımız hiçbir kitap yoktur. Kitap yasaklanmasına tamamen karşıyızdır. Yalnız sözü geçen kitaplar, bizden evvelki devirlerde dağıtım yasaklanmış olan kitaplardır. Bakanlığımızın kendi parası ile Türk Kültürüne hizmet edeceği düşüncesi ile seçerek zamanında bastırıldığı kitaplardır. Bu kitaplar basıldığı tarihten sonra iki üç Bakan devri zamanında muhtelif kurullara inceletirilmiş ve bunların Türk Kültürüne yarar değil, zarar sağladığı kanaatine seçici kurullarca varılmıştır. Ben hadiseyi böylece buldum, tetkik ettim ve ettirdim. Bizde aynı kanaatteyiz. Bakınız neye işaret etmek istiyorum. Bu husus çok önemlidir. Allah'a şükür memleketimizde kanunlarımızın yasakladığı suçlar, fikirler, Anayasamızda da bellidir. Bunun dışında her türlü fikir serbesttir. Her kitabı ve her şahıs istediği kitabı yazdırır, bastırır bunun kanunen suç olup olmadığı yargı organlarına aittir. Ama, bize atfedilen yasaklama kararındaki kitaplar bizim Bakanlığımızın bütçesinden ve yönetmeliklerimizle ve yine bu işin mütesil heyetlerce seçilmesini öngördüğümüz ve behemahal Türk kültürüne faydalı, Türk toplumuna faydalı o kadar faydalı ki bunun belki ticari bir hüviyeti yoktur başkası basamaz, satamaz, ama bunun kalandırılması lazım bu topluma. Sen devlet olarak bütçeden parayı ver bunlar baktığımızda biz o kanaatte değiliz. Bizden öncekilerde bakmışlar hayır demiş zararlı da zararına da olsa, ticari anlamda baskın denen kitaplardır. İçeriğine ler. Bunlar yine de biz zaman içerisinde bir toleransla bunların bazılarını özellikle üniversitelerimize ve araştırma yapılması amacıyla kütüphanelerimize verdik; ama gencecik çocuklarımıza o demin saydığım bu 770 kütüphaneye bunları dağıtmayada fayda görmedik. Maalesef mal bizim, yasaklama kararı yok, dağıtmıyoruz.

Bunun polemigini fazla sürdürmemek için ifade ettiğim bu kadarı ile. Çünkü zaman zaman sanki biz fikirlere dolayısıyla kitaplara, böylesine düşman, öylesine vahşiane bir bakış açısı içerisinde bakıyoruz ki efendim kilit altına aldık yakıyoruz, yırtıyoruz, yasaklıyoruz gibi bir imaj yaratılıyor ve makaleler

yazılıyor. Bunun cevap yeri burası, Kütüphane Haftasıdır, kitap sevgisidir. Bundan bahsederken benim meseleye bir açıklık getirmem lazım idi.

Kültür ve Sanat, milletlerin gelişmesinde başlıca etkindir. Ekonomik kalkınmayı, sadece ekonomik kalkınmayı hedef almak ve ekonomik kalkınmanın yanı sıra kültürel kalkınmayı ihmal etmek son derece yanlıştır. Tarih ve ekonomi ile kalkınmasını, askeri bir takım başarılarını çokgüzel yapmış olan bazı ülkelerin tarihi içerisinde kaybolduğunu göstermektedir. Ama, Kültürel zenginliklerini muhafaza edebilmiş, ona sahip olabilmiş, onu canlı tutabilmiş ülkelerin tarihten silindiği görülmemiştir.

Bakınız ben isim vermek istemiyordum ama bundan birkaç ay evvel Polonya'ya gittim. Polonya 1850'lerde haritadan büsbütün silinmiş ondan evvel de birkaç defa taksime uğramış vs. Orda Kültür Bakanı arkadaşlarımızla konuşuyorduk kendisine bunu söyledim. İktisadî durumları son derece bozuk ama kültür alanında Polonya —tabi belki tarihten gelen belki toplumun kabiliyetlerinden gelen bir özellik— son derece iftihar edilecek bir seviyede. Envai türlü istilalara uğramışlar, taksime uğramışlar ama Polonya halen bugün ayakta ise, kendileri de bunun bilinci içerisinde, kendi Millî Kültürlerine sınımsız bağlı olmalarına bağlıyoruz, biz bu hadiseyi.

Bu itibarla bizim iktidar olarak hep söylediğim ekonomik çabalarımızın sanayi kalkınmasından tutun da diğer sektörlerdeki kalkınmamızın yanı sıra kültüre önem vermemizin son derece mühim olduğunun idraki içerisinde bulunduğumuzdan 2 senedir hiçbir Bakanlığın bütçesinde yapılmayan şekilde bizim Bakanlığın bütçeleri katlandı, Öbür Bakanlıklar bir evvelki seneye nazaran bütçelerinde %20-30 ilaveler almışlarsa da bizim Bakanlık bütçeleri katlandı. Ama, yeterli değildir.

Şimdi, geçen gün turizmi konuşurken anlattım, turizmde mesele kolay, yatak sayısını sayıyorsunuz, söylüyorsunuz, gelen turist sayısını aldığınız dövizin miktarını söylüyorsunuz. Eğer bunlar bir evvelki seneye göre mühimce bir artış göstermişse, aferin Turizm Bakanı ve Bakanlığı iyi çalışıyor diyorlar, ama, kültür gaye kuyusu. Kolay değil. Ne dökerseniz dökün gözükmüyor. Ashında o nadide çabalarımız değil, ben bu vesile ile özellikle kültür kesiminde çalışan arkadaşlarımız Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğüne, Millî Kütüphane Başkanlığına gibi, orada çalışan yayın kurulu arkadaşlarımızın seçici kuruldaki arkadaşlarımızın hepsine teşekkür etmek isterim, ve bu haftanın değil de bu hafta münasebetiyle ülkemizde de batı ölçüsünde, batı seviyesinde kitap sevgisinin, kütüphane sevgisinin artması dileğiyle hepimizi saygı ve sevgi ile selamlarım.

II

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DOÇ. DR. NECMEDDİN SEFERCİOĞLU'NUN KONUŞMASI

Kütüphane Haftalarımızın 22'ncisini sizlerle birlikte kutlamak, mutlulukların en güzeli. Haftamızı «Barış Yılı»nda kutluyor olmamız da ayrıca anlamlı. «Yurtta sulh, cihanda sulh» ilkesini kendilerine kılavuz yapan Atatürk Türkiye-sinin yurttaşları elbette ki bu barış yılında kutlamağa lâyıktırlar. Kutlanmaya en lâyık olanlar ise, hiç şüphesiz, kütüphanecilerdir. Çünkü insanlığın aradığı, fakat bir türlü bulamadığı barış ve huzurun yuvaları kütüphanelerdir. Orada onları bekleyen binlerce, onbinlerce, yüzbinlerce sadık dost, yâni kitaplar, bulunmaktadır. Kütüphaneciler bu dostları insanlarla tanıştıran, dostluklarının pekiştirilme yardımcı olan barış vedostluk havarileridir.

Kütüphane Haftası'nın giderek daha çok ilgi çekmesi bizi sevindiriyor. Ama bu ilgiyi daha da yaygınlaştırmak gerek. Kütüphaneciliğin bu bayram günlerine eğitim ve kültürle ilgili, okuma sevgisi olan herkes katılmalı; bizim sevincimizi onlar da paylaşmalı. Bunda da kütüphanecilere büyük görev düşüyor. Kütüphane Haftası yalnızca belli kurum ve kuruluşların düzenlediği tören ve faaliyetlerden ibaret kalmamalı. Hangi türden, hangi kuruluşa bağlı ve ne büyüklükte olursa olsun; bütün kütüphanelerde Kütüphane Haftası'nı kutlamayı, kütüphane çalışmalarını çevreye duyurmayı amaçlayan çabalar gösterilmeli. Kısacası, Haftamız kütüphane ve kütüphanecinin bulunduğu her yerde, imkânların elverdiği oranda kutlanmalı. Böyle yaparsak kütüphanelerimize ilgi çekme yolunda önemli adımlar atabileceğiz.

Bu konuşmamda ilginizi kütüphanelerimizin gelişmesine ilişkin bir kaç önemli nokta üzerinde toplamak istiyorum.

Bunlardan biri kütüphane standartları konusudur. Kütüphane çalışmalarında standartların eksikliğini her gün daha çok duyuyoruz. Oysa, kütüphanecilik bir standartlar meseledir. Kütüphane hizmetlerinin her safhası standartlaşmayı gerektirir. Standartlar olmadan durum ve hizmet değerlendirilmesi sağlıklı olarak yapılamaz; ulaşılan başarının derecesi ölçülemez; bu yüzden küçük gelişmeler başarı sayılır. Ayrıca, standartlar ulaşılabilecek düzeyi belirtir; bu da görevlileri hizmetlerini iyileştirmeye yöneltir. Standartlar kütüphanelerarası işbirliğinin de başlıca unsurudur. Onlarsız işbirliğinden söz edilemez. Bunun bilincine ulaşan ülkeler, değişik türdeki kütüphaneler ve hizmetleri için millî veya milletlerarası standartlar oluşturmuşlardır. Bunlar, uygulandıkları ülkelerde kütüphanelerin gelişmesine önemli katkılarda bulunmaktadır. Ülkemiz kütüphanelerinin durum ve hizmetlerini bu standartlara göre değerlendirdiğimizde, kütüphaneciliğimizin ne denli gerilerde kaldığı açıkça görülmektedir. Bundan do-

layı, hiç vakit geçirmeden standartlar oluşturma çalışmalarına başlamalıyız. Bunlar ülkemizin şartları gözetilerek, fakat milletlerarası standartlar da göz önüne alınarak hazırlanmalıdır.

Kütüphanelerimizin yeterince gelişmemesi, çağdaş anlayışla kurulmuş ve donatılmış, iyi işleyen kütüphane örneklerinden yoksun oluşumuza da bağlıdır. Özellikle halk ve okul kütüphanelerimiz için, hizmet-içi eğitimde laboratuvar hizmeti görecektir; yapısı, işleyişi, hizmet tarzı ve anlayışı ile örnek alınabilecek kütüphanelerimiz yoktur. Oysa, böyle örneklerle büyük ihtiyaç bulunmaktadır. Bu kütüphaneler, yalnızca belirtmeğe çalıştığımız yararları sağlamakla kalmaz; yetkililerin ilgisini çekmekte ve onları öteki kütüphanelerin hizmetlerini iyileştirmeye yöneltmekte de önemli roller oynar. Bu bakımdan, zaten sınırlı olan kütüphane ödeneklerini verimsiz, küçük hizmetlere harcamak yerine, ülkemizin şartları ve çağdaş standartlar gözetilerek kurulacak bir veya iki örnek kütüphaneye yatırmak bunların başarıya ulaşmasını sağlamak, sonra da başarıyla öteki kütüphanelere yaymak için çalışmak isabetli olacaktır düşüncesindeyiz.

Üzerinde duracağımız bir başka konu, kütüphanelerimizin bilgisayar uygulamasına geçiş çalışmalarıdır. Kütüphane ve dokümantasyon merkezlerimizin, özellikle kataloglama işlemleri için bilgisayar uygulamasına geçmekte; hatâ bilgiye erişim imkânlarını genişletmek için, yabancı ülkelerin bilgi merkezleriyle bağlantıya girmekte olmalarını memnunlukla karşılıyoruz. Bu, onların çağımızın teknolojik gelişmelerine ayak uydurmağa çalıştığını göstermesi bakımından, elbette, sevindiricidir. Ancak, bildiğimiz kadarıyla, bu çalışmalar birbirinden habersiz ve kopuk sürdürülüyor. Bilgisayarlı kütüphaneler arasında herhangi bir işbirliği bulunmadığı gibi, işbirliği istek ve davranışı da yoktur. Oysa, bilgisayar, ancak, ülke çapında bir bilgi ağı oluşturmak ve bununla millî düzeyde bir bilgi akımını gerçekleştirmekte kullanılırsa yararlı, kullanışlı ve ekonomik olabilir. Ayrıca, yabancı ülkelerin bilgi kaynaklarından tek taraflı yararlanmayı da sürdürüremeyiz. Bizim de onları bilgi kaynaklarımızdan yararlandırmamız istenecektir. Bunlar ise, iyi bir plânlama, sağlam bir altyapı, yeterli nitelik ve nicelikte insan gücü, donanım ve yazılımda standart uygulamalarla gerçekleştirilebilir. Bunlar yapılmadan bilgisayar uygulamasına girişmek boş yere emek, para ve enerji harcamak olur. Ülkemizde böyle bir hazırlık safhasından geçildiğini hatırlamıyoruz. Kütüphanelerimizdeki bilgisayarların marka ve modelleri farklıdır. Kullanılan bilgisayar dillerinde de birlik yoktur. İnsan gücü yeterli değildir. Hem ülke içinde birliği, hem de başka ülkelerdeki bilgiye erişim çalışmalarına katılmayı mümkün kılacak standart programlara sahip değiliz. Bibliyografik verilerin kaydında kullanıldığı söylenen kurallara da tam uyulduğu söylenemez. Bu durumda bilgisayar uygulamasına bağladığımız umutlar ve harcanan emekler boşa gidebilir. Bilgisayar uygulamasına geçme ve geçmek isteyen kütüphanelerin yetkilileri birbiriyle işbirliği imkânını aramalı, birbirlerinin deneyimlerinden yararlanmayı düşünmelidir.

Kütüphanelerimizi yeterli hizmetten alakoyan mevzuat ile kütüphane çalışanlarının yüz yüze bulunduğu meseleleri bu yıl tekrarlamayacağım. Geçen yıl ki Kütüphane Haftası'nda sayın Kültür ve Turizm Bakanımız bu konular üzerine eğileceklerini vadedmişlerdi. Bunların ele alındığını ve çözüme bağlanma yolunda olduğunu umuyoruz.

Kütüphane Haftamızı yeniden kutlar, saygı ve selâmlarımı sunarım.

III

KÜTÜPHANELER ve YAYIMLAR GENEL MÜDÜRÜ HASAN DUMAN'IN KONUŞMASI

Sayın Bakanım,

Saygıdeğer Misafirlerimiz,

Aziz Meslektaşlarım...

Sizleri saygılarımla, sevgilerimle selâmlıyorum.

Her yıl kitap ve kütüphane aşkımızın yenilenmesine, bilgi ve görgülerimizin artırılmasına, genç kütüphanecilerin büyük bir inanç ve beklentilerle aramıza katılmasının kutlanmasına vesile olan Kütüphane Haftamızın açılışını, huzurlarınızla şereflendirdiğiniz için en derin teşekkürlerimi sunuyorum.

Türk Kütüphaneciliğine gönül vermiş, emek vermiş, can vermiş büyüklerimizi sayılarla anıyor, aramızdan ayrılarak ebediyete kavuşmuş olanlara rahmetler diliyorum.

Türk Kütüphaneciliğinin engin tarihi içerisinde Cumhuriyet dönemimizin ayrı bir önemi vardır. Ve bu önem giderek artmakta, milletlerarası boyutlara ulaşmaktadır. Cumhuriyetimizin kuruluşu ile birlikte kütüphaneciliğimiz, kitap ve yayın varlığımız, kitap ve yayın izleme imkânlarımız ve her şeyden önemlisi okuma sevgimiz ve alışkanlığımız, toplumumuzun siyasî, sosyal, ekonomik, kültürel gelişmesine paralel olarak küçümsenmeyecek gelişmeler göstermiştir. Özellikle yazı, dil ve hukuk inkılaplarımız ve eğitilmiş insan gücümüzdeki artmalar bu varlığımızın artırılmasını, geliştirilmesini yaygınlaştırılmasını zorlamakta ve bizlere önemli görevler ve sorumluluklar yüklemektedir. Bugün, kitap, yayın ve kütüphane varlık ve hizmetlerimizi yeterli göremiyorsak, hergün biraz daha artırılmasını, hizmetlerin biraz daha fazla yaygınlaştırılmasını istiyorsak, kısaca bir gün önce yaptığımızı, bir gün sonra yeterli bulmuyor ve daha çok gelişmek, daha çok hizmet vermek istiyorsak, bunun gerçek nedeni toplumumuzdaki beklenilmeyen gelişmeler ve gelişme hızlarıdır. 1923 yılında 500.000 kitap varlığına, 100 dolayında kütüphaneye ve tahminen 1 milyon okuyucuya sahip bir ülkenin, bugün yalnız Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 772 kütüphanesinde 6,5 milyon kitaba ve 20 milyona yakın okuyucuya kavuşmuş bulunması ve genel olarak ülkemizde kitap ve yayın varlığının 20 milyonu aşmış olması, hiçbir şekilde küçümsenemez. Ancak, bizler bunu da yeterli bulmuyoruz. Kütüphaneciler ve kitap yazarları, yayıncıları, okuyanları olarak birçok meselelerle karşı karşıya bulunmamız, gerçekte açıklamaya çalıştığımız bu gelişme ve büyüme tablosunun sonucudur. Tabii olarak meselelerimiz olacaktır. Ve meselelerimizin varlığı kitap, yayın, kütüphane olayının hayatiyetinin sonucudur. Bugün ve gelecekte bu meseleler çözümlenecek, yenileri gelecek, onlar da çözümlenecektir. Artık, her alanda olduğu gibi, kendi alanı-

mızda veya alanlarımızda da uzak perspektifler içerisinde, büyük görmeye; dünyadaki akıl almaz yayın patlamalarına, teknolojilere kendimizi hazırlamağa mecburuz. Yüce Milletimizin milyonlarca evladı her alanda olduğu gibi bizim çalışma alanımızda da buna hazırdır. Önemli olan, hedeflerimizi, amaçlarımızı doğru seçmek ve bunlara doğru olarak yaklaşmaktır. Bakanlığımıza hukukî varlık veren nizamlar, Sayın Bakanımızın ve Üst Yönetimin direktifleri, Plânlama esasları ve yıllık programlar, hedeflerimizi belirlemiştir. Bu hedefler doğrultusunda çalışmak ve hizmet vermekle birçok mesele kendiliğinden çözümlenebileceği gibi, gelişmeyi de sağlayacaktır.

Genel Müdürlüğümüzün bu yaklaşımlarla;

1. Kütüphanelerimizin bina, araç ve gereçleriyle, insan gücünü ve bu gücün vereceği hizmetleri, belirtilen ilkeler ve hedefler doğrultusunda ve Sayın Bakanımızın ve yöneticilerimizin politikalarına uygun olarak yeniden ele almayı, koleksiyonlarını zenginleştirmeyi, kitap varlığını artırmayı, her türlü standardizasyonu sağlamayı, hizmetleri artırmayı, her çeşit hizmet türünü tanıtmayı, insanımıza kitabı ve kütüphaneyi sevdirmeyi, çağdaş teknolojinin gereklerini yerine getirerek vereceğimiz hizmetlerden her yaşta vatandaşımızın, araştırmacılarımızın hatta yurt dışı istekleri karşılıyarak, en kolay, en ucuz ve en sağlıklı şekilde yararlanılmasını ön görmektedir.

2. Sayın Bakanımızın geçen yıl Kütüphane Haftasını açışlarındaki emirleri doğrultusunda, bütün insanlığın malı sayılan ve Yüce Milletimizin kültür varlığını teşkil eden yazma ve nadide eserlerin dikkatle ve bütün teknik imkânlar da kullanılarak bakım ve hizmete sunulması, bunların toplu katalog çalışmalarının hızlandırılması ve yaygın hizmet anlayışı ile dünyaya tanıtılmasını esas kabul etmekteyiz.

3. Süreli ve süresiz kaliteli fikir ve sanat ürünlerinin açıklanan ilkeler ve politikalar doğrultusunda üretilmesi, artırılması, dağıtılması, tanıtılması hizmetlerine ağırlık vermek, Genel Müdürlüğümüzün üzerinde önemle duracağı görevler içerisinde sayılmaktadır.

4. Milletlerarası standartların kabulü ve uygulaması konusunda hiçbir gayret ve çalışmalardan uzak kalmayan ülkemizde, yeni Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu çalışmalarımıza ek olarak bugün ihtiyaç görülen Milletlerarası Standart Kitap ve Süreli Yayın Numaralama sisteminin uygulaması için, hukukî düzenlenmelerin hazırlanması ve uygulanma şartlarının incelenmesi de önemli sorumluluklarımızdandır.

5. Her alanda kalkınma sürecinde bulunan ülkemizde kütüphanecilik hizmetlerinde de önemli unsur «İnsandır», Kütüphanecilerimizin yetişmesinden başlayarak, bütün görev süreleri içerisindeki eğitimlerine, bilgi ve görgülerinin artırılmasına, her türlü teknolojiyi kullanılabilir teknik bilgi düzeyine ulaştırılmalarında, her türlü iktisadi ve sosyal haklarının geliştirilmesinde doğrudan veya dolaylı olarak katkı sağlamak, esasen çok az olan ve hizmetlerimiz açısından da yetersiz sayıda bulunan bu personelin yeni bir anlayışla tam veya yarı zamanlı olarak hizmetlere yönlendirilmesinde, Genel Müdürlüğümüze çok önemli görevler ve sorumluluklar düştüğü inancında olduğumuzu da belirtmek isterim. Bu konuların yakın zamanda çözümlenmesi her şeyden önce Kütüphanecilerin bir dileğidir.

Kütüphane Haftası sebebiyle genel hatları ile açıklamaya çalıştığımız bu düşünceleri, sizlerin de uygun bulacağınıza inancımı tazelerken, tekrar saygı ve sevgilerimi sunar, en içten duygularla selâmlarım.